

Biskop Øystein Larsen: - Diakonien tydeligere plassert i kirken

Biskop Øystein Larsen ønsket generalforsamlingen i Det Norske Diakonforbund velkommen til bispedømmet og til Bodø, og han karakteriserte diakonien som «et viktig arbeidslag i vår kirke». Biskopen ønsket at generalforsamlingen måtte ha gode forhandlinger og samlinger at energien i verdens sterkeste malstrøm måtte smitte på samlingen. Og som han sa: Det er mye god energi, også i dårlig vær!

- Diakonforbundet har gjort en kraftig bevisstgjøring av sin oppgaveportefølje de siste årene. Dere har strammet inn organisasjonen, spisset den mer mot oppgavene knyttet til diakonien enn mot selv å drive diakoni og diakonale institusjoner. Dere har tydeliggjort den sentrale plasseringen i Den norske kirke, både bokstavelig talt i kirkens hus og i mer overført betydning. Jeg gratulerer med denne prosessen. Jeg tror den tjener felles sak.

Når jeg skulle ha noen innledende ord på denne samlingen, ville jeg nok helst ha snakket mer om «Diakonien i en ny tid» enn «Diakonen i en ny tid», men jeg tror det er en sammenheng som gjør at jeg gjerne gjør noen markeringer også om det siste.

Mitt barndoms bilde av en diakon, var klokkerdiakonen Marius i Østre Aker kirke. Han var et elskelig menneske og en trofast tjener i Guds rike som alle talte vel om og var glad for å møte. Det åndet omsorg av både håndtrykk og fremtreden. For meg var hans fremtreden først og fremst forbundet med skikkelsen i koret som trådte frem ved begynnelsen og avslutningen av gudstjenesten: «Herre, jeg er kommet inn i dette ditt hellige hus for å høre hva du, Gud Fader...»

Mye vann er rent i havet siden den gang, og mitt bilde av diakonen har blitt formet av noen av mine beste medarbeidere. Men det var noe ved den gamle klokkerdiakonene som vi ikke skulle miste: Han etterlot ingen tvil, verken for seg selv eller andre, hvor han hørte hjemme: Midt

i menigheten.

Det er den diakonen, diakonene i menigheten, jeg vil si litt om, ikke minst fordi dere har bedt en biskop ha denne åpningen. Jeg vet at det fins diakoni og diakoner i mange sammenhenger både i kirke og samfunn, men det får høre en annen anledning til. Jeg vil gjøre fem markeringer:

Den nye diakonen

1) har en utdanning som er rettet mot en plass i kirken.

Kirkemøtet har fastsatt hva slags utdanning som skal kvalifisere til tjenesten. De rammene skal vi forholde oss til. Hovedtyngden i denne utdanningen vil vanligvis være en generell utdanning innen helse eller sosialfag eller pedagogikk, eller teologi. Selv har jeg opplevd at denne generelle utdanning i helse eller pedagogikk var fruktbart i mitt møte med teologiutdanning. Det tilførte samarbeidet vårt nye vinkler. Men den praktisk kirkelige utdanningen er grunnleggende. Den utdanningen må være tverrfaglig innrettet og ha nær kontakt med kirken. I kvalifikasjonskravene savner jeg den åpning vi nå har fått for prestatjenesten. En mulighet til å få full kvalifikasjon som diakon ved å få livets skole godkjent.

2) har stillinger å gå til

Dette er jo grunnleggende også for rekrutteringen. Vi lever nå i en periode hvor det er Tros- og dåpsopplæringsprosjektet (TD) som har full forkjørsrett i budsjetter og oppmerksomhet. Jeg tror

det må være fullt trøkk på dette om vi skal nå frem. Den prioriteringen er vi nødt til å samle oss om. Det betyr at det blir få, om noen, ordinære stillinger for prest, kateket eller diakon over statsbudsjettet en tid fremover. Derfor har det vært en hovedsak for meg at TD må få en diakonal innretning slik at den også kan gi rom for diakonal kompetanse. Jeg gleder meg over å se mange eksempler på dette. De nye prosjektstillingene er derfor også et viktig arbeidsmarked for den nye diakonen. Naturligvis ikke bare for å gi diakoner arbeid i kirken, men også fordi TD står og faller med en bred tilnærming til oppgavene, der den diakonale vinkling bare blir viktigere og viktigere i en moderne verden. Det er det vi gjør som får gjennomslag og som gir ord og budskap troverdighet.

3) går til stillinger som har styrket ledelses og arbeids-giveransvar

De nye tjenesteordningene gir dette ansvaret tydeligere til menighetsråd og fellesråd. Tjenesteordningene tydeliggjør også på en god måte hvem som kan forplikte den nye diakonen i planer og prioriteringer i arbeidet. Se §3 i den nye tjenesteordningen med et positivt blikk. At arbeidsgivers styringsrett, rett til å lede, fordele og kontrollere arbeidet er tydeliggjort, skal gi tjenesten, også som diakon, et fastere rammeverk og støtte i arbeidet og vern mot å være svar på alles dårlige samvittighet og uløste oppgaver. Lønns- og arbeidsforhold skal ivaretas

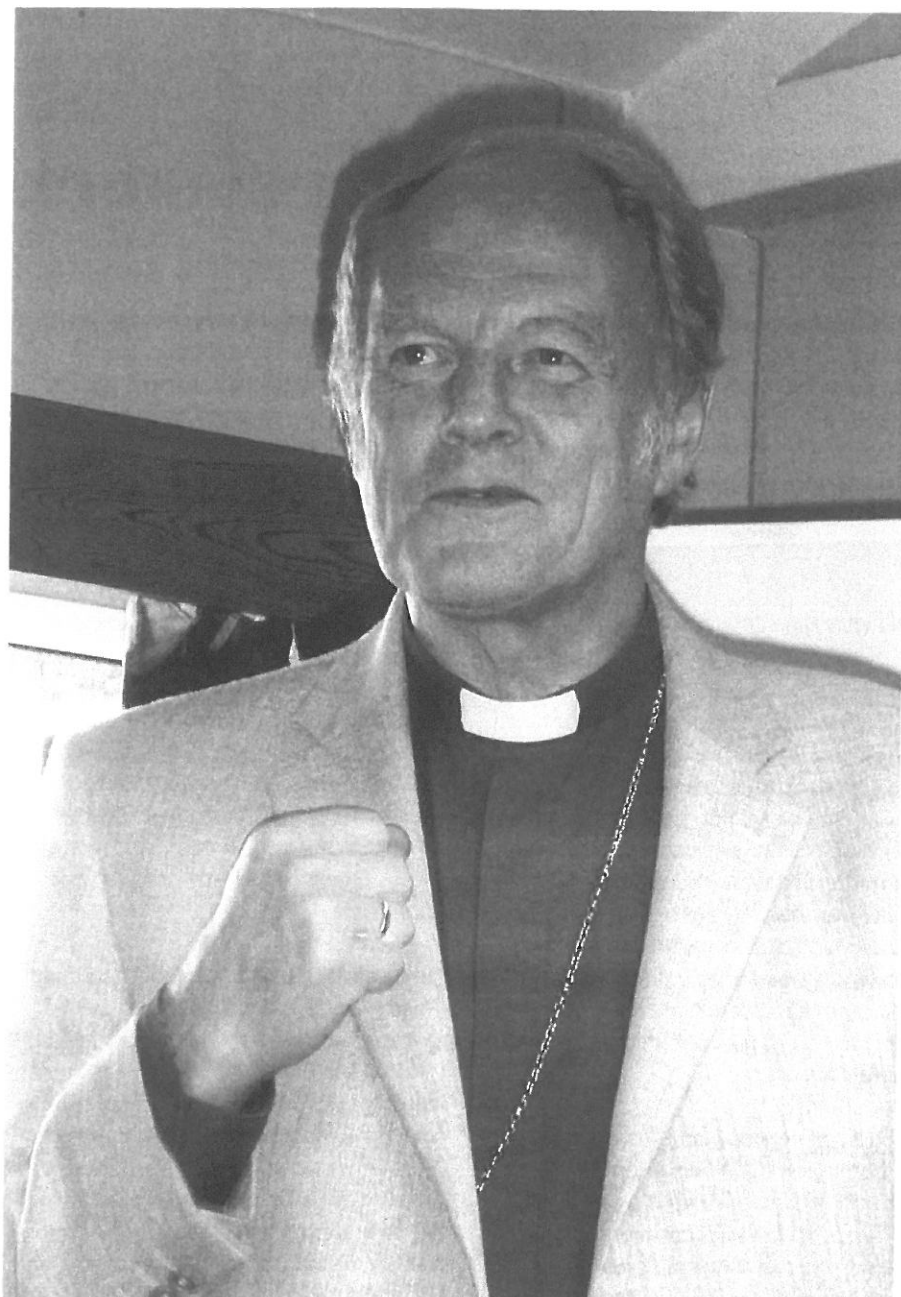
på en profesjonell måte. Fortsatt trengs et iherdig arbeid for å få denne arbeidsgiverfunksjonen kvalitetssikret, særlig i forhold til de mange små enheter som skal utøve disse funksjonene.

4) går inn i samarbeide for løse oppgavene

Dette er spesifisert i den nye tjenesteordningene. Tjenesten utføres i samarbeid med ansatte og frivillige i menighetene, §3, annet ledd i tjenesteordningen. Jeg mener det fortsatt er en mangel i de nye tjenesteordningene for prest at et likelydende punkt ikke er tatt med, men saken er styrket ved at tjenesteordning for prost vektlegger dette i prostens tjeneste: «Prosten skal i samvirke med kirkelige råd og utvalg bidra til et godt arbeidsmiljø, samarbeid og åndelig fellesskap innen de kirkelige arbeidslag i prostiet og bistå ansatte og kirkelige organer med faglig veiledning, råd og støtte» (§3 i Tjenesteordning for proster). Prosten blir i sin nye rolle en hovedperson i det å fremme samarbeid, det må brukes for det det er verdt. Gode solister er ikke nok.

5) går med trygg tilhørighet til kirken sin

Her er fortsatt mye å gjøre, både i utdanningene og i de kirkelige organer. For prestestudentene har vi nå fått «Veien til prestatjeneste». Dette er blitt et obligatorisk program for alle som ønsker å bli prest. Dette sikrer kontakt med biskop og bispedømme. Det skal gjøre at en ser og blir sett allerede under utdanningen. Det er mitt klare mål at vi må få et lignende element i de andre utdanningene. Et sted der vi som biskoper og kirke kan være med å ta ansvar for at studenten blir sett, formidle at vi trenger dem og gi følge frem mot tjeneste og vigsling. Et VTK – veien til kirketjeneste. Tilhørighet til kirken har også med å gi tjenesten en trygg plass blant kirkens tjenester. En av biskopene uttalte fra kirkemøtets talerstol, at embets spørsmålet er et esjatologisk spørsmål, det blir ikke løst før Jesus kommer igjen. Hvis dette var en sann profeti, betyr det at Jesu gjenkomst kanskje er enda nærmere enn vi ofte tror. Jeg mener siste kirkemøtes behandling av denne

Biskop Øystein Larsen på talerstolen under sin hilsen til Diakonforbundets generalforsamling.

saken har brakt en konvergens i dette spørsmålet som er svært løfterik. Den samlede uttalelsen fra Bispemøtet er et håpsteget i saken. For meg selv har dette aldri vært noe vanskelig spørsmål. Jeg mener vi allerede, ikke minst i vigselssliturgiene våre, har lagt grunnlag for å se diakonen som en som har del i det felles oppdrag som springer ut av Den augustanske bekjennelse, CAV: «For at vi skal komme til den tro, er det innsatt en tjeneste...» Diakonien er et ledd i denne formidlingen av evangeliet, derfor har diakonen del i denne tjeneste som kirken

forvalter til frelse. Når jeg forvalter vigslingen til diakontjenesten, legger jeg dette syn til grunn, og jeg ser frem til den dag da dette kan bli felles fundament i kirken vår. Jeg mener vi er på vei dit. Den nye diakonen skal gjøre en tjeneste som kirken aldri har kunnet være foruten. Jeg håper vår kirke og alle som stiller med utdanning og ansvar for diakonene, skal gjøre rammene bedre og tydeligere til beste for kirkens felles oppdrag.